

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 17.01.2025

Vår ref.: 202112640-27 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Vedtak i uenighetssak om markedsadgang og anleggsbidrag

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) er bedt om å avgjøre uenigheten om rett til effektuttak mellom Hjetland Industripark og Hydro Aluminium AS.

Vår avgjørelse er forhåndsvarslet i brev av 15. august 2024.

1 Vedtak

RME fatter følgende vedtak:

1. Hydro Aluminium AS skal ikke kreve anleggsbidrag av Hjetland Industripark for en forespørsel om effektuttak på 8 MW, jf. forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 16-1 første ledd bokstav b.
2. Hydro Aluminium AS har beregnet Hjetland Industripark sin rett til effektuttak i strid med forskrift om nettregulering og energimarkedet (NEM) § 4-6 første ledd.

2 Beskrivelse av saken

Hjetland industripark (heretter HIP) sendte klage til RME 10. juli 2021, og har sendt inn tilleggsopplysninger i brev av 14. mai 2024. HIP er en del av Leira Industripark AS. Hydro Aluminium AS (heretter Hydro) har kommentert klagen i brev av 17. september 2021, og har sendt inn tilleggsopplysninger i e-post av 3. november 2023 og 12. desember 2023.

HIP er tilknyttet i distribusjonsnettet i Høyanger og Hydro er netteier. I tillegg er Hydro også uttakskunde i eget nett. HIP er også uttakskunde hos Hydro.

HIP er uenig med Hydro om hvorvidt Hydro kan kreve anleggsbidrag fra HIP i forbindelse med at HIP ønsker et uttak på 8 MW, gjennom deres tilknytning til en 12 kV samleskinne i Hydro Høyanger stasjon.

Bakgrunnen for saken er at HIP ønsker å øke effektuttaket sitt. For å tilrettelegge for økningen må nettet forsterkes. Partene er uenige om dette innebærer at HIPs uttaksrett vil øke sammenlignet med tidligere, og dermed hvorvidt HIP må betale anleggsbidrag for nettinvesteringene som Hydro mener er nødvendig.

E-post: rme@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no/reguleringsmyndigheten

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Saken reiser spørsmål om hvilke rettigheter til effektuttak HIP har som eier av en industritomt som allerede er tilknyttet nettet. Opprinnelig var den aktuelle tomten eid av Fundo Wheels AS (heretter Fundo Wheels), som tidligere var etablert i industriparken. Fundo Wheels hadde et effektuttak på 8 MW, men selskapet gikk konkurs i 2009. RME oppfatter at det er ubestridt at Fundo Wheels i sin tid hadde rett på 8 MW uttak. HIP overtok målepunktet på den gamle industritomten til Fundo Wheels i 2011 da de kjøpte industritomten, og i den påfølgende perioden har effektuttaket variert. RME forstår at HIPs maksimale effektuttak har ligget på omtrent 2 MW fra de overtok industritomten til dags dato.

Etter konkursen i Fundo Wheels ble fabrikklokalene leid ut til det franske selskapet St Jean Wheels. St Jean Wheels gjorde store investeringer i produksjonsutstyr og forskning, utvikling og innovasjon og siktet på å starte opp produksjon av felger til bilindustrien i Hjetland industripark. Selskapet etablerte en ny produksjonslinje og investerte i størrelsesorden 300 millioner kroner i industriparken mellom 2012 og 2018. Virksomheten ble innstilt i 2018 før ordinær produksjon kom i gang. I etterkant har kommunen arbeidet med å få etablert industri i industriparken, og har blant annet inngått avtale med selskapet Bergen Carbon Solutions.

Vi oppfatter at det er enighet om at HIP har en avtale med Hydro som gir de tilknytning i det aktuelle målepunktet, men at partene ikke har avtalt hva HIPs rett til effektuttak er etter at de overtok målepunktet. Det foreligger altså ikke en skriftlig avtale som regulerer HIPs rett til effektuttak.

RME forstår det slik at det har vært betydelige omlegginger i kraftsystemet i Høyanger i perioden 2006-2019. Endringene innebærer at det ikke er driftsmessig forsvarlig å imøtekomme HIPs forespørsel om uttak på 8 MW i dag.

Hydro ble kontaktet av HIP i november 2018 med forespørsel om å ta ut 20 MW fra en 12 kV samleskinne i Hydro Høyanger stasjon for etablering av et datasenter. Hydro svarte HIP at det ikke var driftsmessig forsvarlig med økt uttak som følge av manglende kapasitet på transformering. Etter noe dialog mellom partene oversendte Hydro i juni 2019 et utkast til utredningsavtale til HIP for økt nettkapasitet.

Sommeren 2020 stilte HIP spørsmål til Hydro om hvilken utvekslingsrett HIP allerede hadde på effekt på daværende tidspunkt. Ettersom partene ikke har særskilt avtalt hvor stort effektuttak HIP kunne bruke, har Hydro tatt utgangspunkt i metoden Statnett benyttet ved fastsettelse av utvekslingsrett (rett til kapasitet) i transmisjonsnettet i 2014 for å beregne HIPs effektuttak. Ved å benytte seg av denne metoden, definerte Hydro utvekslingsretten til HIP som det femtiende høyeste timesuttaket i perioden 2017 til 2019. Hydro kom etter denne beregningen til at HIP hadde krav på å benytte seg av en effekt på 2 MW. Det er vesentlig lavere enn den effekten på 8 MW som Fundo Wheels AS kunne ta ut av samme målepunktet frem til virksomheten gikk konkurs i 2009.

RME forstår HIP dithen at de deretter endret sin forespørsel om effektuttak fra 20 MW til 8 MW. Slik vi ser det er derfor hovedproblemstillingen om HIP skal betale anleggsbidrag til Hydro for å kunne ta ut 8 MW. Dette aktualiserer særlig spørsmål om hva HIPs rett på

effektuttak er per i dag, og om HIP allerede har en rett til å ta ut 8 MW fra målepunktet, slik tidligere eier av tomten hadde.

3 Partenes anførsler

3.1 HIPs anførsler

HIP anfører at de kan øke sitt effektuttak til 8 MW uten å måtte betale anleggsbidrag. De viser til at Fundo Wheels hadde et tilsvarende effektuttak før konkursen i 2009, og anfører at HIP hadde et tilsvarende effektuttak i 2020. Kommunen har vært bruker i målepunktet siden 2011 og har aldri avsluttet avtalen med Hydro om nettilknytning for industriparken, men har kun variert sitt effektuttak over tid innenfor samme avtale.

Videre viser HIP til at vilkårene for å kreve anleggsbidrag for et effektuttak på 8 MW etter forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 16-1 ikke er til stede. Ordlyden til «økt kapasitet» tyder på at det dreier seg om kapasitet som ikke har vært tilgjengelig for kunden før. Hydro kan derfor ikke kreve anleggsbidrag fra HIP, da Fundo Wheels hadde et effektuttak på 8 MW før konkursen i 2009.

3.2 Hydros anførsler

Hydro har kommentert klagen i et brev til RME datert 17. september 2021, samt e-poster av 3. november og 12. desember 2023. De anfører at HIPs ønskede uttak på 8 MW ikke er driftsmessig forsvarlig, da en økning i uttaket til HIP vil svekke forsyningssikkerheten for forbruket til eksisterende kunder. Hydro viser videre til utkast til utredningsavtale de har tilbudt HIP, samt behovet for tiltak for å tillate økt uttak.

Videre peker Hydro også på at det ikke er inngått noen avtale mellom partene som regulerer utvekslingsretten, og at uttaket til HIP dermed er fastsatt i henhold til Statnetts metode ved fastsettelse av utvekslingsrett i transmisjonsnett. I henhold til denne metoden ble utvekslingsretten definert som det femtiende høyeste timesuttaket i perioden 2017 til 2019. Hydro har sendt oss informasjon om HIPs faktiske effektuttak for perioden 2015 til 2020. Informasjonen inneholder de høyeste månedsverdiene for denne perioden, samt alle timesverdiene for perioden 2017 til 2019.

Hydro avviser at uttaket til Fundo Wheels er relevant å se hen til, da uttaket til bedriften var regulert i avtale mellom Hydro og Fundo Wheels. Ellers vises det til at det har vært en betydelig endring i kraftsystemet i Høyanger. Dette har medført at det i dag ikke er noe tilgjengelig kapasitet for HIP.

Videre avviser Hydro HIPs påstand om at HIPs uttak var 8 MW høsten 2020. Hydros måledata viser at det maksimale uttaket til HIP høsten 2020 var rundt 900 kW.

Hydro skriver til slutt at det er nettselskapet Linja AS som eier en av transformatorene (T1), og at det derfor er naturlig at nettselskapet etablerer en transformator til (T3). Hydro mener derfor det må være Linja AS som fastsetter et eventuelt anleggsbidrag for tiltak for å øke effektuttaket til HIP.

Oppsummert mener Hydro at de har opptrådt i henhold til gjeldende regelverk, og at de i samråd med Statnett har vurdert og begrunnet at det ikke er driftsmessig forsvarlig å øke uttaket til HIP, samt tilbudt å utrede alternativer for å øke nettkapasiteten slik at HIP kan øke sitt effektuttak.

4 Partenes kommentarer til forhåndsvarsel av vedtak

Partene har kommentert vårt forhåndsvarsel til vedtak av 15. august 2024.

4.1 Hydros kommentarer i brev av 5. september 2024

Hydro kommenterte forhåndsvarsel til vedtak i brev av 5. september 2024. Hydro er uenig i RMEs vurdering av HIPs rett til effektuttak. De mener at vi vår vurdering er basert på feil faktum, og at rettsanvendelsen er uriktig. De viser til at det er uheldig at Hydro ikke fikk oversendt motpartens brev av 14. mai 2024, og dermed ikke fikk muligheten til å imøtegå opplysningene i brevet.

Hydro viser til at RMEs uttalelse i forhåndsvarselet om at vi oppfatter at det foreligger enighet om at HIP har en avtale med Hydro som gir de tilknytning til det aktuelle målepunktet, men at partene ikke har avtalt hva HIPs rett til effektuttak er etter at de overtok målepunktet. Hydro vil presisere at det ikke foreligger en skriftlig avtale om effektuttak. De viser til at til tross for manglende avtale om effektuttak, mener Hydro at virksomhetene i HIP har rett til et samlet effektuttak på 2 MW.

Videre viser Hydro til at som følge av uavklarte roller for HIP og BKK, ble retten til effektuttak vurdert og oppgitt basert på samlet forbruk i HIP, og ikke basert på forbruket og rettighetene til de enkelte virksomhetene som er lokalisert i HIP. De mener at sistnevnte hadde vært mer riktig, men viser til at de har ansett HIP som en nettkunde hos Hydro.

Det blir også vist til at transformatorene i Høyanger har hatt flere eiere siden Fundo Wheels hadde et uttak på 8 MW. De viser til at det er planlagt oppgraderinger i transformeringskapasiteten, men at dette ikke er en ubetydelig koordineringsoppgave, da flere aktører (BKK, Hydro, Linja, Statnett, Statkraft) er involvert. De viser til at det er i dag ikke driftsmessig forsvarlig å øke kapasiteten til aktørene i HIP utover 2 MW før nettet er oppgradert.

Hydro viser videre til en avtale mellom Høyanger kommune og Fundo Wheels av 6. januar 2009, som HIP har vist til i sitt brev av 14. mai 2024. Hydro anfører at avtalen ikke er egnet til å løse spørsmålet om hvilket rett til kapasitet HIP har. De viser også til forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 13-6, om at nettavtale skal inngås mellom nettselskapet og nettkunden.

Hydro viser til at de har kjent til at det over tid har vært ulike planer for investeringer knyttet til ny eller videreføring av industrivirksomhet i Høyanger, en utvikling Hydro har vært positiv til. For perioden fra 2011 fram til 2018, har imidlertid ingen virksomhet spurt Hydro om ny eller økt nettkapasitet utover prosjektene for datasenter som HIP og RME har omtalt i saken og som ble startet opp i 2018. Hydro viser til at de heller ikke ble informert om de omfattende investeringer som ble foretatt av St Jean Wheels.

Videre viser Hydro til at RME i punkt 4.1 gjenga HIPs påstand om et effektuttak på 8 MW uten at det ble korrigert i samme avsnitt, men at RME først under punkt 5 klargjorde at HIPs faktiske effektuttak hadde vært nærmere 2 MW. Hydro viser til at RME må legge riktig faktum til grunn.

Hydro kjenner seg videre ikke igjen i fremstillingen av at de har omdisponert kapasiteten i Industriparken uten nærmere dialog. De anfører at de ikke har vært en passiv netteier, og vil understreke at det har vært mye dialog mellom Hydro og henholdsvis kommunen og HIP om manglende nettkapasitet i Høyanger i forbindelse med ulike prosjekter. Felles fokus har vært nødvendige tiltak for å legge til rette for økt industrivirksomhet og sysselsetting i Høyanger, både i regi av Hydro og andre aktører. Dersom HIP hadde spørsmål om hvilket effektuttak de hadde, burde dette vært avklart fra deres side på et langt tidligere tidspunkt. De vil legge til at både HIP og Hydro begge er profesjonelle parter – og at en må kunne forvente at HIP som profesjonell næringsvirksomhet selv kan avklare rett på kapasitetsuttak dersom de er usikre på dette.

Når det gjelder sakens rettslige side, er Hydro enige i at HIPs rett til effektuttak må vurderes for å kunne besvare spørsmålet om hvorvidt kunden ber om økt kapasitet. Hydro mener at RME har vektet momentene feil i sin totalvurdering når de kommer til at HIP hadde en beskyttelsesverdig forventning om, og dermed en rett til et effektuttak på 8 MW.

Hydro er enig i at partenes berettigede forventninger er relevant for å vurdere hva partene har avtalt. I tråd med alminnelige avtalerettslige prinsipper skal det ved fastleggelsen av en avtales innhold tas utgangspunkt i forholdene på avtaletidspunktet. Det skal dermed tas utgangspunkt i partenes berettigede forventninger på avtaletidspunktet, og ikke forventninger som har oppstått i ettertid. De viser så til at RME har vektlagt berettigede forventninger som har oppstått hos HIP i ettertid av avtaleinngåelsen.

Videre anfører Hydro at RME har lagt for liten vekt på kundens historiske forbruk i vurderingen av kundens berettigede forventning om utnyttelse av kapasitet. Å bygge på klar forvaltningspraksis som kundens historiske forbruk, fremfor å legge avgjørende vekt på de mer skjønnsmessige momentene som RME har lagt til grunn, er egnet til å bidra til forutberegnelighet mellom partene. I mangel av en klar avtale, og i lys av at begge parter er profesjonelle aktører, bør hensynet til begge parters forutberegnelighet veie tungt.

Subsidiært ber Hydro RME vurdere Hydros mulighet til å nedjustere Hydros rett til effektuttak. De viser til RMEs anbefaling til forskriftsendring fra tidligere i år, hvor vi har uttalt at nettselskapene kan trekke tilbake kapasitet fra større kunder som har avtalt kapasitet som langt overstiger det som faktisk har vært benyttet over lengre tid.¹ Hydro mener tilbaketrekking er aktuelt i dette tilfellet. De viser også til at er uheldig at nye aktører som ønsker å etablere seg i Næringsparken kan forbigå kapasitetskøen i Høyanger ved å inngå en avtale med HIP, noe som vil være tilfelle dersom RME konkluderer med at HIP har en rettighet på 8 MW.

---

¹ Se RMEs [anbefaling](#) til forskriftsendringer for raskere nettilknytning og bedre utnyttelse av nettet – Delleveranse 2, 3, og 4

4.2 HIPs kommentarer i brev av 8. oktober 2024

Kunden kommenterte forhåndsvarsel til vedtak i brev av 8. oktober 2024. I brevet kommenterer HIP flere av Hydros anførsler i brev av 5. september 2024. HIP anfører at RMEs konklusjon i vårt forhåndsvarsel av 15. august 2024 er riktig.

HIP viser til at det har vært drift i industriområdet fra 1970-tallet til i dag, med varierende behov for effektuttak. Etter at Fundo Wheels gikk konkurs, anfører de at Høyanger kommune fikk overdratt retten til kraft med effektuttak på 8 MW. HIP har lagt ved avtalen med Fundo Wheels i brevet til RME.

Driften av industriparken ble videreført, og det har hele tiden vært HIPs mål å gjenoppta drift som krever effektuttak på 8 MW eller mer. Det blir i denne sammenheng gjort oppgraderinger av infrastrukturen i industriparken, sist i 2021 med etablering av en ledningsgrøft til mellom 2 og 2,5 millioner kroner.

HIP anfører at i perioden etter HIP overtok målepunktet har Hydro økt og planlagt økt sitt effektuttak, samtidig som at HIP ikke har blitt varslet om behovet for å redusere sitt effektuttak under industriparkens krav om 8 MW. De mener det er urimelig at Hydro uten forvarsel kan redusere HIPs eksisterende markedsadgang til fordel for egen økning i kraftbehov.

HIP anfører at de ikke på noe tidspunkt har hatt noen foranledning til å innhente bekreftelse fra netteier på at eksisterende markedsadgang kan videreføres. Det må være netteier selv som tar initiativ til å undersøke om en kunde ikke lengre har samme behov for å benytte seg av eksisterende kapasitet.

Videre anfører HIP at det ikke kan ha betydning for saken at Hydro ikke kjente til investeringene i industriparken. De stiller seg likevel tvilende til denne påstanden, og viser til at investeringene har vært et tema på mange møter, samt at det har vært jevnlig møter mellom ordfører og fabrikk sjef ved Hydros anlegg i denne perioden. HIP viser også til omfattende mediedekning, og at Hydro som hjørnestensbedrift i Høyanger har stor kjennskap til lokalsamfunnet.

HIP er også uenige i Hydros subsidiære anførsel om nedjustering av deres rett til kapasitet, og anfører at dette mangler rettslig grunnlag. De viser til at fremgangsmåte skissert i RMEs anbefaling ikke er fulgt, og at det ikke er tale om en situasjon som oppfyller den høye terskelen for tilbaketrekking. HIP viser til at effektuttaket i en industripark varierer over tid, og at en tilbaketrekking uten formkrav og krav til varslings vil innebære en uakseptabel risiko for industriparken.

4.3 Hydros kommentarer i brev av 28. oktober 2024

Hydro har i brev av 28. oktober 2024 kommentert HIPs kommentarer av 8. oktober 2024. De anfører at HIPs brev inneholder feil beskrivelser av faktum.

Hydro anfører at avtalen av 6. januar 2009 som HIP har lagt frem ikke er relevant for spørsmålet om HIPs rett til effektuttak, da avtalen ikke regulerer dette spørsmålet. Da det ikke er inngått en avtale om effektuttak mellom partene, mener Hydro at retten til effektuttak må baseres på historisk forbruk.

Videre ønsker Hydro å presisere at de ikke har redusert HIPs rett på effektuttak til fordel for deres eget forbruk. De er også uenige i at HIP ikke hadde noen foranledning til å innhente bekreftelse fra netteier på nettkapasitet, og viser at i perioden 2014-2019 hadde vært et naturlig tidspunkt. I denne perioden utredet Hydro planer for å bedre forsyningsikkerheten i Høyanger.

HIP viser i sitt brev til NVEs vedtak om anleggskonsesjon til likeretter mv. datert 4. oktober 2016. Hydro kan ikke se at vedtaket har betydning for denne saken. Hydros strømforbruk er totalt sett redusert siden 2006. Videre frigjorde ikke tiltaket ny kapasitet, men bidro til å redusere belastningen på 12 kV-nettet.

Hydro er også uenig i at Hydro skulle ha varslet HIP om behovet for å redusere effektuttaket. Hydro har ikke ment at HIP hadde rett på et effektuttak på 8 MW, og har derfor ikke hatt grunnlag til å varsle om en slik reduksjon.

HIP viser til investeringer i trekkerør i 2021 som argumentasjon for deres rett på et effektuttak på 8 MW. At HIP i 2021 investerte i nye trekkerør skyldtes at de opprinnelige kablene var i svært dårlig stand. Kablene ble oppgradert i forbindelse med at BKK uansett gjorde arbeid i området og gravde ny ledningsgrøft. Oppgraderingen av trekkerør fremstår derfor tilfeldig, og kan etter Hydro syn ikke brukes som argument for en rett på 8 MW. Hydro bemerker at eksisterende kabler har vært i dårlig stand over lang tid uten at disse har blitt oppgradert, noe som taler mot at HIP har hatt et reelt behov for kapasitet.

Videre er Hydro uenige i HIPs anførsel om at det ikke foreligger rettslig grunnlag for deres subsidiære anførsel om nedjustering av kapasitet. De viser til at RMEs anbefaling er en kodifisering av gjeldende rett og forvaltningspraksis hos RME.

Avslutningsvis ber Hydro RME fatte vedtak om at Hydro skal kreve anleggsbidrag for en forespørsel fra HIP om 8 MW effektuttak, og at de har beregnet HIPs rett til effektuttak i samsvar med NEM § 4-1.

4.4 HIPs kommentarer i e-post av 12. november 2024

HIP har kommentert Hydros brev av 28. oktober 2024 i e-post av 12. november 2024. I e-posten ber HIP RME om å fastholde vårt varslede vedtak. De anfører at Hydro ikke kan begrense HIPs rett til effektuttak. HIP viser til investeringene til St Jean Wheels, og at virksomheten som ble avvirket like godt kunne blitt videreført med fullskala produksjon. En tilbaketrekking ville de vært katastrofalt for HIP, noe som HIP mener illustrerer hvorfor Hydro ikke kan justere HIPs rett til effektuttak uten dialog og krav til utredning og varsel.

HIP anfører at Hydro burde som netteier uansett ha fulgt opp NVEs pålegg til Hydro av 4. oktober 2016 om å jobbe «videre med en løsning for å bedre transformeringskapasiteten i Høyanger». Så vidt HIP forstår har lite blitt gjort for å utbedre situasjonen fra Hydros side.

Videre gjentar HIP at de ikke er enige i Hydros påstand om at de kan trekke tilbake kapasitet fra HIP. De har ikke øvrige kommentarer og anmoder om at det treffes endelig vedtak.

5 RMEs vurdering av saken

Vi vurderer saken i lys av energiloven med tilhørende forskrifter.

Hovedspørsmålet er om kunden har bedt om økt kapasitet, jf. forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 16-1 b). Spørsmålet er avgjørende for om kunden skal betale anleggsbidrag for effektuttak på inntil 8 MW. For å kunne ta stilling til om HIP skal betale anleggsbidrag i denne saken, må vi først etablere hva HIPs rett på effektuttak er i dag. Dette er et prinsipielt spørsmål om hva en kundes rett til effektuttak er når kunden og nettselskapet ikke eksplisitt har avtalt hva kundens rett til effektuttak er.

5.1 Hva er en tilknyttet kundes rett til effektutveksling?

5.1.1 Hovedregelen er at kunden kan utnytte sin tilknytning fullt ut

Kundens rett til kapasitet er ikke eksplisitt omtalt i energiregelverket, men er regulert i forskrift om nettregulering og energimarkedet (NEM) § 4-6 første ledd, om markedsadgang. Av bestemmelsens første ledd fremgår det:

«Konsesjonærene skal sørge for markedsadgang for alle som etterspør nettjenester til ikke-diskriminerende og objektive punkttariffer og vilkår».

Bestemmelsen om markedsadgang i NEM 4-6 første ledd gjelder både for nye og eksisterende kunder.

For kunder som skal bli tilknyttet nettet ligger det i begrepet «markedsadgang» at kunden faktisk får tilknytning. For nye kunder skal nettselskapet som utgangspunkt sørge for tilknytning tilsvarende kundens reelle behov for nettkapasitet. RME har i forvaltningspraksis lagt til grunn at kunden må kunne vise at det er en realitet i deres tilknytningsforespørsel, herunder at de faktisk har eller vil få et reelt behov for forespurt kapasitet innen rimelig tid.²

For kunder som allerede er tilknyttet nettet ligger det i begrepet «markedsadgang» at kunden skal beholde nettilgangen. Hva som nærmere ligger i begrepet «markedsadgang» for allerede tilknyttede kunder er utover dette noe uklart og må presiseres nærmere.

Tidligere var markedsadgangen regulert i energiloven § 4-3 nr. 2, hvor det fremgikk at det kunne settes vilkår om at konsesjonæren skal stille ledningsnettets «ledige kapasitet» og/eller overføringsevne til disposisjon for de som ønsket tilgang til nettet. Dette ble endret til en plikt til å sørge for markedsadgang for alle som etterspør nettjenester. Om bakgrunnen for endringen fremgår det i forarbeidene³ at:

«[e]n avgjørende forutsetning for et effektivt og velfungerende kraftmarked er at det sørges for markedsadgang for alle som etterspør nettjenester på ikke-diskriminerende og objektive

---

² Se sak nr. 202003156. Saken gjelder uenighet mellom Statkraft og Statnett om tilknytningen av et datasenter. Partene er uenige om overgangsordningen i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 16-12 annet ledd kommer til anvendelse tilknytning av et datasenter. RME tar i saken også stilling til hvor stor kapasitet som i realiteten er tilknyttet.

³ Ot.prp. nr. 56 (2000-2001) s. 26

punktтарiffer og vilkår. Formuleringen «ledig kapasitet» er misvisende i den forstand at hele nettkapasiteten til enhver tid skal stå til disposisjon på samme vilkår for alle som etterspør netttjenester»

Energidepartementet (heretter ED) presiserer at endringen ikke var noen nydanning, men en oppdatering av bestemmelsen i samsvar med praksis og kraftmarkedets virkemåte.

Vi forstår formuleringene i forarbeidene slik at konsesjonæren må balansere nye tilknytninger og eksisterende kunders behov for kapasitet mot hverandre, og sikre at nettkapasitet står til disposisjon for alle på de samme vilkår.

Tilknytning på vilkår ble tatt inn NEM §§ 3-2 tredje ledd og 3-3 tredje ledd i 2021 og åpner for at det kan inngås avtaler om begrensninger i produksjon og uttak. I høringsrapporten⁴ om den nye bestemmelsen om nedregulering eller utkobling av produksjon, skrev departementet at «[u]tgangspunktet skal fremdeles være at produsenten har rett til full tilknytning, men nettselskapet og produsenten bør kunne avtale produksjonsbegrensning seg imellom dersom de er enige» (vår understrekning).

Uttalelsen gjelder tilknytning av produksjon. Bestemmelsene om tilknytning på vilkår i energiloven er ikke direkte relevante for den konkrete saken vi vurderer her, men vi oppfatter at regelendringen bygger på et premiss om at en nettkunde som utgangspunkt har rett til å ta ut eller mate inn effekt tilsvarende den avtalte retten til effektuttak. Bruken av begrepet «full tilknytning» oppfatter vi sikter til den avtalte kapasiteten i tilknytningspunktet.

At det er det avtalte effektuttaket som anses som full tilknytning bygger vi på partenes avtale gir et best uttrykk for hva kundens reelle kapasitetsbehov var på tidspunktet kunden ble tilknyttet nettet. Dette er etter vårt syn det mest tidsnære holdepunktet for hva som var partenes intensjon med tilknytningen og for hva kundens reelle kapasitetsbehov og berettigede forventning var på tilknytningstidspunktet. At det er avtalen mellom partene som er avgjørende harmonerer for øvrig godt med nettselskapenes plikt til å inngå nettavtale direkte med kunde, jf. forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 13-6.

Etter vår oppfatning taler dette for at når en kunde har fått «markedsadgang» etter NEM § 4-6, så omfatter dette *som utgangspunkt* en adgang til å bruke hele det avtalte effektuttaket i et gitt målepunkt i nettet. Det samme utgangspunktet må antas å gjelde for forbrukskunder. RME har gitt uttrykk for dette i vårt svar på en tolkingsanmodning fra Statnett om markedsadgang og kapasitetsutnyttelse i nettet.⁵

RME vil i denne sammenheng presisere at en kunde ved kjøp av en tomt ikke kjøper en uforanderlig rett til effektuttak. Det er nettselskapet som eier nettet og som forvalter kapasiteten. Nettselskapet plikter å inngå nettavtale direkte med den enkelte nettkunden, jf. forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 13-6.⁶ Det er nettavtalen som regulerer partenes rettigheter og plikter seg imellom. Vi kan i denne sammenheng også vise til NOU 2004:4 punkt 12.4.3, hvor det blir fremhevet at plikter i henhold til avtaler kun påligger

⁴ Se OEDs avgjørelse av 8. November 2009 med referanse [09/00455-2](#)

⁵ Se RMEs [brev](#) av 8. november 2023 med referanse 202218935-3

⁶ Se Energiklagenemndas avgjørelse av 22. mars 2023 med referanse 2022/1684

partene som har akseptert dem, nemlig nettselskapet og opprinnelig eier. Den opprinnelige eieren kan ikke forplikte en fremtidig eier. En kunde som kjøper en tomt med stor installert kapasitet vil derfor ikke automatisk eller uten videre få en uforanderlig rett til å benytte seg av samme kapasitet som tidligere eier.

RME legger etter en helhetsvurdering til grunn at NEM § 4-6 første ledd innebærer at kunden som klar hovedregel har rett til å benytte tilknytningen fullt ut. I dette legger vi at kunden skal kunne utnytte avtalt effektuttak i tilknytningspunktet.

5.1.2 Hva gjelder hvis partene ikke har avtalt en kapasitetsgrense for kundens effektuttak?

Som beskrevet i punkt 5.1.1, er utgangspunktet at kundens avtalte kapasitet regulerer kundens rett til effektuttak. RME er kjent med at nettselskap og kunde i mange tilfeller ikke har avtalt hva kundens rett til effektuttak er, selv om kunden er tilknyttet nettet og har betalt for bruk av nettet gjennom tariffen. Spørsmålet er derfor hvordan en allerede tilknyttet kundes rett til effektuttak skal fastsettes i fravær av en avtale som regulerer dette.

Energiregelverket regulerer ikke dette spørsmålet uttrykkelig. Dette betyr likevel ikke at vi er i et lovtomt rom. Etter RMEs oppfatning må spørsmålet løses i lys av kravet om «markedsadgang» i NEM § 4-6, som vi har redegjort for over. Denne bestemmelsen skal sikre at alle som etterspør netjtjenester, får tilgang til nettet og kraftmarkedet.

Videre mener vi at begrepet «markedsadgang» må forstås i lys av energilovens formål om å sikre en samfunnsmessig rasjonell overføring av kraft, og at allmenne og private interesser blir tatt hensyn til, jf. energiloven § 1-2. I forarbeidene er det utdypet at en hovedmålsetning med loven er å ivareta «riktig ressursbruk og fordeling av energi».⁷ Denne sterke formålsangivelsen er retningsgivende ved tolkningen av regelverket. Kraftmarkedet har hatt en dynamisk utvikling siden innføringen av energiloven. Dette mener vi er relevant når vi skal tolke og anvende bestemmelsen om markedsadgang i NEM § 4-6, og i dette tilfellet trekke opp grensene for hva HIPs rett til effektuttak er. Tidligere var det mye ledig kapasitet i nettet, mens det i dag er kø og stor etterspørsel for kapasitet. Utfordringene er særlig uttalt i regional- og transmisjonsnettet der ledetidene for utbygging av nett er vesentlig lengre enn kundens ledetider.⁸ En formålsrettet tolkning av begrepet «markedsadgang» tilsier at vi bør legge til grunn det tolkningsalternativet som best sikrer en samfunnsmessig rasjonell kraftforsyning, samt samfunnsmessig rasjonell fordeling og bruk av energi, jf. energiloven § 1-2.

Etter formålsbestemmelsen i NEM § 1-1 følger det at «forskriften skal bidra til å sikre at overføring, fordeling og bruk av energi foregår på en samfunnsmessig rasjonell måte», og at hensynet til både «allmenne og private interesser» skal ivaretas. Uttakskunder og produsenter på alle nettnivå har behov for forutberegnelighet med tanke på uttak, produksjon, drift og planlegging. Usikkerhet knyttet til rett til effektuttak og innmating bør derfor unngås. Hensynet til kunden må derfor vektlegges i vurderingen, forutsatt at kunden har et reelt, beskyttelsesverdig behov for bruk av nettkapasiteten. Slik RME ser det

⁷ [Ot.prp.nr.43 \(1989-1990\)](#) s. 15

⁸ Med ledetid menes den samlede tiden fra utredning, til konsesjonsbehandling og bygging.

tilsier dette at kundens beskyttelsesverdige forventning bør stå sentralt i vurderingen av hva kundens effektutvekslingsrett er ved uklar eller taus avtale.⁹ Vi mener også andre hensyn må vektlegges. Dette henger sammen med at energilovens formål om samfunnsmessig rasjonell utvikling nett, herunder riktig ressursbruk og fordeling av energi, er et så viktig hensyn ved fortolkningen av regelverket. Kundens beskyttelsesverdige forventning må derfor vektes mot andre kunders ønske om tilgang til nett. Vi mener at regelverket skal tilrettelegge for at flest mulig som har et reelt behov for tilknytning får dekket dette behovet.

I mangel av en avtalt kapasitetsgrense for tilknytningen, mener vi det er naturlig å ta utgangspunkt i hva kundens reelle behov for effektuttak er. Ved vurdering av kundens reelle behov må nettselskapet se hen til kundens historiske forbruk. Kapasitet for effektuttak som kunden har fått tildelt, men ikke har et reelt behov for, bør i tråd med regelverkets formål og krav om markedsadgang heller gå til andre brukere som har et reelt behov for nettilknytning. I perioder hvor det ikke har vært knapphet på nettilknytning, har nettselskapene ofte tildelt mer kapasitet enn kunden har hatt behov for. Enkelte kunder sitter dermed med tilknytninger som av tilfeldige årsaker er store. Utfordringen blir å avgrense hva som er kundens reelle behov for effektuttak.

Samtidig må hensynet til kundens beskyttelsesverdige forventning ivaretas, særlig i lys av hensynet til private interesser som er fremhevet i energilovens formål. Dette er relevant fordi nettselskapene driver monopolvirksomhet, og er en særlig sterk part overfor kunden. Et nettselskap kan gjennom adferden sin ha gitt en kunde en beskyttelsesverdige forventning om hva som er dens rett til effektuttak, til tross for et mulig lavere faktisk uttak. Vi oppfatter at hva som er kundens reelle behov og beskyttelsesverdige forventning til effektuttak ofte vil være det samme, men ikke nødvendigvis alltid.

Det er slått fast i forvaltningspraksis at husholdnings- og fritidskunder kan utnytte hele overbelastningsvernet sitt. Energidepartementet har i en klagesak om anleggsbidrag overfor en hyttekunde i distribusjonsnettet lagt til grunn at det er overbelastningsvern som avgjør hvor mye effekt en kunde har rett til å ta ut.¹⁰ I RMEs forutgående behandling av uenighetssaken kom også RME til at det i fraværet av avtale, måtte overbelastningsvernet være avgjørende.¹¹ Det fremgår ikke uttrykkelig i RMEs begrunnelse, men sentralt for konklusjonen var at kundens rett til effektuttak ikke tidligere var blitt avklart før etter at de fleste husholdninger og hytter allerede hadde fått nettilknytning. I mangel av andre holdepunkter for hva kundens berettigede forventning til rett på effektuttak var, vurderte RME det som naturlig å legge kundenes overbelastningsvern til grunn som utgangspunkt. Dette fordi det var et klart holdepunkt for hva partenes intensjon med nettilknytningen var. Avgjørelsen er dermed begrunnet i ganske konkrete forhold. I tillegg ble det også vurdert som en klar og anvendelig regel.

RME mener at det fortsatt i mange tilfeller er naturlig å ta utgangspunkt i kundens overbelastningsvern når det ikke foreligger avtale som uttrykkelig regulerer kundens rett

---

¹⁰ Se Olje- og energidepartementets [vedtak](#) av 6. november 2009 med referanse 09/00455-2.

¹¹ Se NVEs vedtak av 22. Desember 2008 med referanse 200804652-5.

på effektuttak. Dette gjelder særlig for husholdningskunder og hyttekunder i distribusjonsnettene hvor det ofte ikke foreligger avtale som sier noe om uttaksretten til kunden. Vi mener at størrelse på overbelastningsvernet er en enkel og praktisk anvendelig regel, og at forutberegnelighet og hensynet til den svake part må veie tungt for denne kundegruppen. For større kunder i distribusjonsnettene kan overbelastningsvernet være en viktig indikasjon på hva partenes intensjon var, og hva kundens beskyttelsesverdige forventning til effektuttak er i fraværet av en klar avtale. Dette gjelder særlig i tilfeller hvor det ikke har skjedd et kundebytte i målepunktet. Hvor det har skjedd eiendomsoverdragelse og det er et nytt kundeforhold, vil ikke den nye kunden nødvendigvis overta den gamle kundens rett til kapasitet.

RME mener at vi imidlertid må være mer varsomme med å anvende størrelse på kundens overbelastningsvern som utelukkende avgjørende for alle øvrige kunders rett på effektuttak uavhengig av kundens størrelse og uavhengig av nettnivå. I enkelte områder er det knapphet på overføringskapasitet, og det er kø for å tilknytte seg. Nettbrukere som har overtatt anlegg med et høyt overbelastningsvern langt tilbake i tid, uten at det var et reelt behov for hele den installerte kapasiteten, gir potensielt en tilfeldig fordel på bekostning av andre som ønsker nettilknytning. Også kunder i regional- og transmisjonsnettene har i noen tilfeller fått større kapasitet enn de har behov for.

RME oppfatter at mange kunder i regional- og transmisjonsnettene heller ikke har hatt et bevisst forhold til hva deres overbelastningsvern er. Det er derfor ikke gitt at overbelastningsvernet i ethvert tilfelle vil være det som gir best uttrykk for hva kundens rett og forventning til effektuttak er. I slike tilfeller vil det være mer naturlig å se hen til kundens historiske forbruk for å definere hvilken utvekslingsrett som følger av kundens markedsadgang. Dette gir i mange tilfeller et bedre bilde av hva kundens reelle behov for kraft har vært. At et nettselskap i fraværet av avtaleregulering av effektuttak, kan vektlegge også historisk last, har særlig betydning for kunder som har vært tilknyttet nettet i lang tid, og som har blitt tilknyttet på et tidspunkt hvor nettkapasiteten var langt bedre enn i dag. I slike tilfeller mener vi historisk bruk er en god indikasjon på kundens berettigede forventning om utnyttelse av kapasitet.

Hydro har tatt utgangspunkt i historisk bruk i denne saken, og det mener vi er et relevant moment. Hva som er en beskyttelsesverdig forventning om tilgjengelig kapasitet, bør imidlertid også favne om flere forhold. Kundens investeringer og konkrete planer om utnyttelse av kapasitet kan etter vår oppfatning også tillegges betydning. Nettselskapets atferd overfor kunden kan etter vår oppfatning også få betydning for hva kundens beskyttelsesverdige forventning om kapasitet er.

5.2 Hva er HIPs rett på effektuttak?

For å kunne ta stilling til om vilkåret for at HIP skal betale anleggsbidrag er oppfylt, må vi fastlegge hvilken kapasitet HIP har i dag.

Slik vi beskriver i punkt 5.1.1 over, er utgangspunktet at HIP har rett til å utnytte kapasiteten som er avtalt mellom partene. Det er i denne saken inngått en nettavtale, men kundens rett til effektuttak er ikke avtalt. HIP har i denne sammenheng vist til en avtale mellom Høyanger kommune og Fundo Wheels av 6. januar 2009. Avtalen sier ikke noe om

HIPs rett til effektuttak. RME legger derfor ikke vekt på denne avtalen i vår vurdering av HIPs rett til effektuttak. Vi er enige i Hydros anførsel om at avtalen ikke er relevant for vurderingen av denne uenighetssaken. HIPs rett til effektuttak er ikke definert i en avtale mellom partene.

Utgangspunktet er dermed at kundens rett til effektuttak må baseres på kundes berettigede forventning og reelle behov. Som vi har redegjort for i punkt 5.1.2, mener vi at regelverket åpner for at nettselskapene i enkelte tilfeller kan benytte seg av historisk last for å vurdere kundens rett til effektuttak, men at dette ikke er det eneste som bør tillegges betydning.

Hydro har tatt utgangspunkt i metoden Statnett benyttet ved fastsettelse av utvekslingsrett (rett til kapasitet) i transmisjonsnettet i 2014 for å beregne HIPs rett til effektuttak. Ved beregningen definerte Hydro utvekslingsretten til HIP som det femtiende høyeste timesuttaket i perioden 2017 til 2019. Hydro kom etter denne beregningen til at HIP hadde rett til å benytte seg av en effekt på 2 MW.

I sine kommentarer til vårt forhåndsvarsel anfører Hydro at RME feilaktig har lagt til grunn at HIP har hatt et uttak på 8 MW i 2020, når vi har gjengitt denne anførselen fra HIP i punkt 4.1 uten å korrigere den samtidig. RME klargjør at vi under forhåndsvarselets punkt 5.2 har lagt til grunn at kundens maksimale effektuttak i denne perioden var 2,5 MW. Slik RME ser det, viser innsendt dokumentasjonen at HIP sitt effektuttak ikke har oversteget 2,5 MW.

Tidligere eier hadde et effektuttak før konkursen i 2009 på 8 MW. Kommunen har vært bruker i målepunktet siden 2011 og har aldri avsluttet avtalen med Hydro om nettilknytning for industriparken, men har kun variert sitt effektuttak over tid innenfor samme avtale.

Basert på forbruk hos tidligere eier var det fullt mulig å ta ut 8 MW. Det er ikke gjort endringer i tilknytningspunktet som har redusert denne utvekslingsmuligheten. Det har vært uttak på 8 MW tidligere, men ikke av HIP selv. HIPs maksimale effektuttak har vært 2,5 MW. At tidligere eier hadde et uttak på 8 MW er ikke avgjørende i seg selv.

Hydro har også vist til at transformatorene i Høyanger har hatt flere eiere siden Fundo Wheels hadde et uttak på 8 MW. De viser til at det er planlagt oppgraderinger i transformeringskapasiteten, men at dette er en betydelig koordineringsoppgave. RME vil i denne sammenheng presisere at retten til effektuttak er et forhold mellom kunden og konsesjonæren, og at ytre forhold som hvem som eier transformatorer ikke har betydning i denne sammenheng.

RME legger til grunn at HIP etter at de overtok tomten ikke har benyttet hele den tekniske kapasiteten inntil overbelastningsvernet, men hatt et lavt effektuttak på 2,5 MW. Da HIP i november 2018 ba om økt uttak hadde de hatt et slikt lavt effektuttak over en periode på omkring 7 år. Dette er en betydelig periode med en vesentlig lavere bruk enn hva målepunktet teknisk sett er dimensjonert for. Som vi presiserte under punkt 5.1.2, innebærer ikke et kjøp av en tomt en uforanderlig rett til kapasitetsutveksling. Det lave forbruket over en periode på 7 år tilsier imidlertid at kundens reelle behov for kapasitet over tid har vært knyttet til uttak på omkring 2,5 MW.

Spørsmålet blir så om HIP likevel hadde en beskyttelsesverdig forventning om å kunne anvende 8 MW effektuttak.

Slik RME ser det har det i denne sammenheng stor betydning at Hydro har vært passive overfor HIP, og omdisponert kapasiteten uten nærmere dialog.

Hydro har presisert at de ikke har omdisponert kapasiteten til fordel for egen virksomhet. Vi presiserer at vi ikke legger til grunn at Hydro har omfordelt kapasiteten til eget forbruk. Med omdisponert mener vi i denne sammenheng at HIP i henhold til Hydro ikke kan ta ut 8 MW, til tross for at tidligere eier hadde rett til 8 MW effektuttak fra samme målepunkt.

I perioden mellom 2012 til 2018 var virksomheten St Jean Wheels kunde i industriparken. St Jean Wheels drev med samme type virksomhet som tidligere eier Fundo Wheels, nemlig produksjon av felger til bilindustrien. Selskapet etablerte en ny produksjonslinje og investerte i størrelsesorden 300 millioner kroner i industriparken mellom 2012 og 2018. Virksomheten ble innstilt i 2018, men det er ingen tvil om at selskapet hadde konkrete planer om å utnytte kapasiteten i nettet mens driften pågikk. Selv om industriparken i denne perioden ikke hadde det samme effektuttaket som tidligere kunde, er det nærliggende at kunden hadde en sterk og beskyttelsesverdig forventning om å kunne ta ut samme effekt som tidligere eier da de videreførte samme virksomhet som Fundo Wheels hadde utnyttet tilknytningen til. De omfattende investeringene taler for dette. RME vurderer at typen virksomhet og investeringene som er gjort taler for at retten til effektuttak i målepunktet er den samme som for Fundo Wheels, altså 8 MW.

Partene har i sine kommentarer til vårt forhåndsvarsel lagt frem ulike synspunkt knyttet til hvorvidt Hydro kjente til St Jean Wheels sine investeringer. Hydro gir uttrykk for at de ikke kjente til investeringene. HIP mener derimot at det er uten betydning for saken at Hydro ikke kjente til investeringene i industriparken. De stiller seg likevel tvilende til denne påstanden, og viser til at investeringene har vært et tema på mange møter, og omfattende mediedekning. RME vil presisere at vi ikke har vurdert hvorvidt Hydro kjente til eller burde kjent til de aktuelle investeringene. Vi mener likevel at St Jeans investeringer er et relevant moment i vurderingen av om og hva som HIPs beskyttelsesverdige forventninger, da de viser at HIP har innrettet seg til å kunne ha kunder i næringsparken med et tilsvarende forbruk som tidligere eier Fundo Wheels.

I sine kommentarer til vårt forhåndsvarsel anfører Hydro at RME ved vurderingen av kundens berettigede forventninger må se hen til kundens berettigede forventninger ved avtaleinngåelsen, og at investeringer kunden har foretatt seg i ettertid ikke er relevant i denne sammenheng.

RME er enige at kundens forventninger ved avtaletidspunktet vil være sentrale i vurderingen av kundens beskyttelsesverdige forventning. Samtidig mener vi at vurderingen ikke kan begrenses til hva som var kundens forventning på dette tidspunktet. Vurderingen av kundens beskyttelsesverdige forventning vil også kunne omfatte momenter utover en ren avtaletolkning, jf. hensynene som angis i energiloven § 1-2 og NEM § 1-1.

Slik RME ser det, kan kundens beskyttelsesverdige forventninger ofte være knyttet opp mot tidligere eiers rett, da dette gir kunden et bilde over hvilken kapasitet den kan

forvente seg. I fasen før kunden overtar målepunktet vil det også kunne være uklart hvor mye kapasitet kunden faktisk ender opp med å bruke. Vi mener videre at etterfølgende forhold likevel kan vektlegges i vurderingen av hva som var kundens beskyttelsesverdige forventninger, da det viser hva kunden har innrettet seg etter. Vi vil i denne sammenheng også trekke frem at også Hydro har vektlagt etterfølgende forhold i sin vurdering når de har basert vurderingen på HIPs historiske forbruk i etterkant av avtaleinngåelsen.

Vi mener at investeringene og planene bør tillegges stor vekt (i denne saken) fordi Hydro hadde muligheten til å avklare behovet for uttak og avtale en kapasitetsgrense når HIP overtok målepunktet i 2011. Vi kan ikke se at det har skjedd. Videre legger vi vekt på HIPs forespørsel om 20 MW kapasitetsutveksling i 2018. Hydro gav HIP beskjed om at en slik økning ikke var driftsmessig forsvarlig, og henviste til utkast for utredningsavtale og behov for tiltak for å tillate økt uttak. Da det var klart for Hydro at HIPs rett til effektuttak ikke var klarlagt, og at HIP ønsket en økning i utvekslingsretten, hadde Hydro på dette tidspunktet en mulighet til å vurdere HIPs rett til effektutveksling. Dette ble ikke gjort før nesten to år senere, i 2020, og først etter at HIP på nytt ba om mer kapasitet. Vi mener Hydro ikke i tilstrekkelig grad har avklart overfor HIP hva deres rett til kapasitet er. Vi vil i denne sammenheng også trekke frem at Hydro ikke har hatt noen klare rutiner for å justere kundens kapasitet. Av hensyn til likebehandling av kundene bør Hydro ha klare kriterier og retningslinjer å vise til om de ønsker å justere kundens rett til kapasitet. Hydros atferd har vært med på å underbygge kundens forventning om å kunne ta ut 8 MW.

Hydro har i sine kommentarer til vårt varsel om vedtak av 15. august 2024 anført at de ikke har forholdt seg passive ovenfor HIP. De viser til at det har vært mye dialog mellom Hydro og henholdsvis kommunen og HIP om manglende nettkapasitet i Høyanger i forbindelse med ulike prosjekter. Dersom HIP hadde spørsmål om hvilket effektuttak de hadde, mener Hydro at dette burde vært avklart fra HIPs side på et langt tidligere tidspunkt. Hydro vil legge til at både HIP og Hydro begge er profesjonelle parter – og at en må kunne forvente at HIP som profesjonell næringsvirksomhet selv kan avklare rett på kapasitetsuttak dersom de er usikre på dette.

RME vil i denne sammenheng vise til at vi ikke har mottatt dokumentasjon på dialog mellom partene angående kundens rett til effektuttak. Vi må i denne vurderingen legge vekt på hva som er dokumentert. Videre stemmer det at en part har ansvar for å avklare egne antagelser. Dette gjelder derimot også for Hydro. Bakgrunnen for denne saken er en uenighet mellom to profesjonelle parter med ulike antagelser. Hydro har derimot som konsesjonær et særlig ansvar for sine antagelser, og en oppfordring til å avklare kundenes rett til effektuttak hvor dette ikke er eksplisitt avtalt.

Samtidig har kapasiteten til HIP stått ubrukt over en lengre periode, også etter at St Jean Wheels trakk seg ut fra industriparken. RME oppfatter faktum som at HIP har slitt med å få ny kraftkrevende industri inn i industriparken etter at St. Jean Wheels trakk seg ut i 2018. RME vurderer at dette forholdet må tillegges begrenset vekt. For det første vil forbruket i en industripark kunne variere i perioder. For det andre har Hydro avvist HIPs forespørsler om å øke effektuttaket, både i 2018 og i 2020. Dette kan også ha påvirket HIPs evne til å få nye leietakere inn i industriparken.

Hydro har anført at RME i den samlede vurderingen har lagt for liten vekt på kundens historiske forbruk i vurderingen av kundens berettigede forventning om utnyttelse av kapasitet. Å bygge på klar forvaltningspraksis som kundens historiske forbruk er egnet til å bidra til forutberegnelighet mellom partene. I mangel av en klar avtale, og i lys av at begge parter er profesjonelle aktører, mener Hydro at hensynet til begge parters forutberegnelighet bør veie tungt.

RME er enige i at hensynet til partenes forutberegnelighet er et sentralt hensyn. Dette taler for en enkel og praktikabel regel. Samtidig er dette ikke det eneste hensynet vi må vektlegge, og vurderingen av hva som er forutberegnelig for partene har flere nyanser enn historisk forbruk, som Hydro viser til. Vi viser i denne sammenheng til vurderingen vår ovenfor.

Spørsmålet i saken byr på tvil, og det er hensyn i saken som trekker i begge retninger. RME finner likevel etter en totalvurdering at HIPs markedsadgang innebærer en rett på 8 MW effektuttak. Vi har særlig lagt vekt på at vi mener HIP har hatt en beskyttelsesverdig forventning om å kunne ta ut 8 MW, samt Hydros passivitet og at de ikke har hatt klare kriterier for justering av kundens rett til kapasitet.

Vår vurdering er derfor at HIP etter NEM § 4-6 har rett til 8 MW effektuttak. Hydro har beregnet HIPs rett til effektuttak i strid med forskrift om netregulering og energimarkedet (NEM) § 4-6 første ledd. Vi presiserer at vi ikke vurderer det som naturlig å knytte reaksjoner til dette. Vi har forståelse for at Hydro tok utgangspunkt i historisk forbruk da nettselskapet definerte HIPs utvekslingsrett, ettersom det finnes lite uttrykkelige kilder som definerer hvilken utvekslingsrett en kunde har. Vi mener imidlertid at det blir for snevert å kun vurdere historisk forbruk i denne saken.

5.3 Skal HIP betale anleggsbidrag for effektuttak på 8 MW?

Hydro har i sine kommentarer til vårt forhåndsvarsel vist til at som følge av uavklarte roller for HIP og BKK, ble retten til effektuttak vurdert og oppgitt basert på samlet forbruk i HIP, og ikke basert på forbruket og rettighetene til de enkelte virksomhetene som er lokalisert i HIP. De mener at sistnevnte hadde vært mer riktig, men viser til at de har ansett HIP som en nettkunde hos Hydro. RME vil i denne sammenheng peke på at det er viktig at Hydro er bevisst sitt ansvar som konsesjonær. Hydro plikter å overholde krav til tariffing av sine kunder, inkludert tariffing av anleggsbidrag for dette er aktuelt i henhold til forskrift om kontroll av nettvirksomhet kapittel 16.

Det følger av forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 16-1 første ledd bokstav b at nettselskapet skal fastsette og kreve inn et anleggsbidrag fra kunder som ber om økt kapasitet. Formuleringen «skal» viser at nettselskapet plikter å innhente anleggsbidrag når vilkårene i bestemmelsen er oppfylt.

Formuleringen «økt kapasitet» tilsier at kunden ber om mer kapasitet enn det den har rett til å ta ut på gjeldende tidspunkt.

På bakgrunn av vurderingen i punkt 5.2 er RME kommet til at HIPs forespørsel om å øke effektuttaket fra 2 MW til 8 MW, ikke er en forespørsel om «økt kapasitet» jf. forskrift om

kontroll av nettvirksomhet § 16-1 første ledd bokstav b. Årsaken er at HIP har en rett til et effektuttak på 8 MW.

RMEs konklusjon er derfor at Hydro ikke skal kreve anleggsbidrag for en forespørsel fra HIP om et effektuttak på 8 MW, jf. forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 16-1 første ledd bokstav b.

5.4 Anførsel om tilbaketrekking av kapasitet

Subsidiært har Hydro vist til nettselskapenes adgang til å trekke tilbake kapasitet fra kunder, og ber RME om å vurdere om Hydro har adgang til å justere HIPs rett til effektuttak.

RME mener at en kundes rett på kapasitet etter at tilknytning har funnet sted, ikke er en absolutt rettighet. Kunder som har en rett på kapasitet som står ubrukt kan i ytterste konsekvens blokkere for nye tilknytninger ved at nye investeringer i nettet vil ta svært lang tid og/eller være svært kostnadskrevenende.

RME kan derfor ikke utelukke at det unntaksvis kan oppstå situasjoner hvor en kundes rett på kapasitet etter omstendighetene faller helt eller delvis bort. Dette kan være tilfelle hvor en kundes avtalte kapasitet over lang tid står ubrukt og det er ingen konkrete planer om å utnytte avtalt kapasitet fullt ut.

Samtidig understreker vi at dette er et unntak fra hovedregelen. Om et nettselskap kan justere en direkte tilknyttet kundes kapasitet må vurderes konkret i hver enkelt sak. Nett kunder kan ikke uten videre fratras sin rett på nettilknytninger eller kapasitet. Terskelen for å justere en kundes nettkapasitet skal være høy.

Eventuell justering av kapasitet vil kun være mulig i tilfeller hvor det er tale om en markedsbarriere. Trolig er det mest aktuelt der store uttakskunder (store strømkunder) ikke lenger har behov for hele eller deler av tildelt kapasitet.

Ved eventuell tilbaketrekking av kapasitet overfor en kunde må nettselskapene ha kriterier for når tilbaketrekking er relevant, for å sikre lik behandling av kundene, jf. NEM § 4-7 og § 4-14. Eventuell tilbaketrekking forutsetter også at nettselskapene har hatt en dialog med kunden for å avklare hva som er kundens faktiske behov for kapasitet.

Vi presiserer at dette vedtaket ikke er til hinder for at Hydro på et fremtidig tidspunkt vurderer tilbaketrekking i henhold til gjeldende rett, som beskrevet i vår anbefaling. Vi kan derimot ikke komme med en forhåndsuttalelse knyttet til lovligheten av en slik eventuell fremtidig prosess.

5.5 Om nettselskapets rolle ved fastsetting av kundens rett til kapasitet

Det er nettselskapet som eier nettet og forvalter nettkapasiteten. I lys av at nettselskapet skal sikre markedsadgangen for alle kunder, er det også naturlig at nettselskapet har ansvaret for å avklare kapasitetsgrensene med den enkelte kunden. Vi mener derfor at nettselskapet må ha en dialog med kundene om kapasitetsgrensene. Dette bidrar til en mer samfunnsmessig rasjonell forvaltning av nettet, og sikrer flest mulig markedsadgang i tråd med NEM § 4-6.

For å sikre likebehandling i praksis og enkle praktiske regler, mener RME at det viktig at nettselskapet framover utarbeider en objektiv og ikke-diskriminerende praksis for hvordan rett på effektuttak skal fastsettes når det ikke foreligger avtale som regulerer dette. Særlig gjelder dette hvordan nettselskapet eventuelt skal fastsette kundens rett på effektuttak basert på historisk forbruk. Nettselskapet kan differensiere mellom nettnivå ved behov. De føringer som er gitt i punktene 5.1.1 til 5.1.2 er et uttrykk for hva vi mener er gjeldende rett som også er styrende for nettselskapene. Vi vil også vise til vår redegjørelse av gjeldende rett i vår anbefaling til Energidepartementet av 25. juni 2024.¹²

Vi vil også i denne sammenheng vise til at RME har utarbeidet et varsel til metode for vilkår om tilknytning og bruk av nettet. Metoden har vært på høring.¹³

6 Dere har rett til å klage

Dere kan klage på denne avgjørelsen til Energiklagenemnda innen 3 uker fra vedtaket ble mottatt. Klagen skal sendes til rme@nve.no.

Les mer nedenfor hvordan dere klager. Kravene til klagen følger av forvaltningsloven [kapittel VI](#).

7 Har dere spørsmål?

Send e-post til rme@nve.no hvis dere har spørsmål. Husk å oppgi saksnummer i emnefeltet.

Med hilsen

Andrea Aase
Førstekonsulent

Godkjent av Tore Langset
Direktør

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:

HYDRO ENERGI AS
Advokatfirmaet Lund & Co DA

Kopimottakerliste:

---

¹² [RMEs anbefaling til forskriftsendringer for raskere nettilknytning og bedre utnyttelse av nettet - Delleveranse 2, 3 og 4](#), kapittel 2.5

¹³ Varsel om fastsettelse av metode for vilkår om tilknytning og bruk av nettet er tilgjengelig på [vår nettside](#).

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energiklagenemnda, men sende den til RME. RMEs e-postadresse er: rme@nve.no . RME vurderer om vedtaket skal endres. Dersom RME ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til Energiklagenemnda.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden RME fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be RME om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: <ul style="list-style-type: none"> - Skrive hvilket vedtak du klager på. - Skrive hvilket resultat du ønsker. - Opplyse om du klager innenfor fristen. - Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til RME for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på RMEs vedtak, og klagen er avgjort av Energiklagenemnda som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom RME eller Energiklagenemnda endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og

nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.